

Eläinsuojan ilmoituspäätös Vähäsöyrinki-Vitakoski

Selostus

ASIA

Päätös ympäristönsuojelulain 115 a §:n mukaisesta ilmoituksesta, joka koskee lypsykarjatilan toiminnan laajentamista.

TOIMINNANHARJOITTAJA

Marko Vähäsöyrinki ja Marjo Vitakoski
Patakorventie 43
85500 Nivala

Y-tunnus: 2360074-6

Tilatunnus: 535 257 114

Koordinaatit (ETRS-TM35FIN): 7090110 N 394316 E

ELÄINSUOJA JA SEN SIJAINTI

Tilakeskus sijaitsee Nivalan Silvastinperällä kiinteistöllä Ahola 535-408-40-13 osoitteessa Patakorventie 43. Kiinteistön omistaa toiminnanharjoittaja.

ILMOITUSVELVOLLISUUDEN PERUSTE JA VIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Toiminta on ilmoituksenvaraista ympäristönsuojelulain (527/2014) 115 a §:n 1 momentin sekä liitteen 4 kohdan 5 a) perusteella.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee ilmoituksen ympäristönsuojelulain 115 a §:n 2 ja 4 momenttien perusteella.

Tekninen lupajaos on Nivalan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena delegoinut ympäristölupapäätösten tekemisen ympäristösihteerille Teklupaj 16.09.2021 § 8.

ILMOITUKSEN VIREILLETULO

Ilmoitus on jätetty Nivalan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle 2.5.2023.

ALUEEN KAAVOITUS JA YMPÄRISTÖOLOSUHTEET

Tila sijaitsee Nivalan Silvastinperällä, linnuntietä noin kuuden ja tietä pitkin noin kahdeksan kilometrin päässä Nivalan keskustasta länteen. 600 metrin säteellä tilakeskuksesta sijaitsee useita vakituksessa käytössä olevia asuinrakennuksia sekä muita eläinsuojia.

Tilakeskus sijoittuu maa- ja metsätalousalueelle, jolla ei ole oikeusvaikutteista kaavaa.

Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan yhdistelmäkartan 18.1.2022 mukaan tilakeskus sijaitsee maaseudun kehittämisen kohdealueella mk (mk-6, Kalajokilaakso, 2. ja 3. vmkk). Merkinnällä osoitetaan ylikunnallisia maaseutuasutuksen alueita, joilla kehitetään erityisesti maatalouteen ja muihin maaseutuelinkeinoin, luonnon- ja kulttuuriympäristöön sekä maisemaan tukeutuvaa asumista, elinkeinotoimintaa ja virkistyskäyttöä. Maaseutua kehitettäessä sovitetaan yhteen maaseutuelinkeinojen, pysyvän asutuksen ja loma-asutuksen tavoitteet, erityisesti maatalouden toimintaedellytykset huomioon ottaen.

Suunnittelumääräyksissä todetaan mm., että yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota luonnon ja ympäristön kestäväan käyttöön, maatalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toimintaedellytyksiin, maiseman hoitoon, vesistön vedenlaadun turvaamiseen ja ulkoilureittien kehittämiseen. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee määritellä tulvan aiheuttamat rajoitukset rakentamiselle. Kalajokilaakson mk-6 -alueelle annetun aluekohtaisen täydentävän suunnittelumääräyksen mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota Kalajoen vedenlaadun parantamiseen (2.vmkk).

Kalajokilaakso kuuluu maakuntakaavassa valtakunnallisesti arvokkaiisiin maisema-alueisiin. Suunnittelumääräyksissä todetaan: *"Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja kehittämisessä on otettava huomioon alueen ominaispiirteet sekä turvattava maisema- ja kulttuuriarvojen säilyminen. Alueen suunnittelussa on arvioitava ja sovitettava yhteen maakuntakaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukainen maankäyttö sekä alueen maisema- ja kulttuuriympäristöt. Maisema-alueella tulee edistää peltojen, niittyjen ja muiden avoimien maisematilojen säilymistä."* *"Uudis- ja täydennysrakentamisen suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakentamisen sopeutumiseen sijainniltaan ja rakennustavaltaan maisemaan. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota julkaisussa Arvokkaat maisema-alueet. Maisema-aluetyöryhmän mietintö II (Mietintö 66/1992, ympäristöministeriö, 1993) esitetyissä aluekuvauksissa selostettujen ominaispiirteiden ja arvojen säilymiseen."*

Tilan eläinsuojat, lantavarastot ja lannanlevityspellot eivät sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähimmät pohjavesialueet, Vähäsöyringin ja Viitalan pohjavesialueet, sijaitsevat noin 630 metrin ja 1,5 kilometrin päässä

tilakeskuksesta. Molemmat kuuluvat pohjavesiluokkaan 1, vedenhankintaa varten tärkeät pohjavesialueet. Lähin Natura2000-alue on Rimpineva-Linttineva, joka sijaitsee noin 3,8 kilometrin päässä tilakeskuksesta.

Eläinsuoja ei sijoitu tulva-alueelle (Tulvakarttapalvelun kartta-aineisto) eikä tulvapenkereiden (patojen) vahingonvaara-alueelle (Kalajoen vesistöalueen tulvariskien hallintasuunnitelma, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, 28.11.2021, <https://storymaps.arcgis.com/stories/3c434b3acef94c27a74d5c7ac257c5bd>).

ILMOITUKSEN SISÄLTÖ

- Eläinsuojien ilmoituslomake
- Eläinpaikat
- Liete- ja virtsasäiliön tiedot
- Kuivikepohjan tiedot
- Säilörehun varastointi
- Polttoainesäiliöt
- Kemikaalit
- Tilakeskuksen sijaintikartat etäisyystarkasteluineen
- Tiedot eläinsuojan vaikutusalueen asutuksesta
- Laitumien ja etäsäiliön sijaintikartat
- Peruslohkojen sijaintikartat
- Vanhan navetan ja laajennuksen pohjapiirustukset

KUVAUS TOIMINNASTA

Tilan päätuotantosuunta on maidontuotanto. Kyseessä on olemassa oleva lypsykarjatila, joka on toiminnan laajennuttua siirtynyt ilmoitusvelvolliseksi. Toiminnalla ei ole aikaisempaa ympäristölupaa tai ilmoituspäätöstä. Tilakeskuksen navetassa on paikat 54 lypsylehmälle, 14 hieholle (12-24 kk), 10 lehmävasikalle iältään 6-12 kk ja 15 lehmävasikalle iältään alle 6 kk, yhteensä 698,7 eläinyksikköä.

Lannankäsittelyjärjestelmänä on lietelanta, sekä vasikkaosastolla ja siilossa kestokuivikepohja. Lietelanta varastoidaan tilakeskuksen yhteydessä oleviin kahteen lietesäiliöön sekä yhteen etäsäiliöön. Tilakeskuksen yhteydessä olevat lietesäiliöt ovat tilavuudeltaan 583 ja 300 m³, etäsäiliö 1200 m³. Etäsäiliö sijaitsee kiinteistöllä 535-408-1-58 noin 12 kilometrin ajomatkan päässä tilakeskuksesta. Lietesäiliöissä on luonnollinen kuorettuma. Kestokuivikepohjalla virtsa ja kuivalanta erotellaan, ja virtsa johdetaan kokoomaputkea pitkin lietesäiliöön. Kestokuivikepohja vaihdetaan keväisin ja syksyisin ja levitetään suoraan peltoon. Toiminnanharjoittajalla on

peltolevitykseen käytössä omia peltolohkoja yhteensä 78,36 hehtaaria ja vuokralohkoja yhteensä 8 hehtaaria.

Lypsylehmät, umpilehmät ja hiehot laiduntavat 90 vuorokautta vuodessa. Säilörehu varastoidaan esikuivattuna laakasiiloissa sekä rehuaumoissa. Säilörehun puristeneste kerätään laakasiilosta umpikaivoon, josta se levitetään peltoon. Rypsi ja energiatäydennysväkirehut varastoidaan väkirehusiiloissa sekä muut täydennysrehukomponentit suursäkeissä kuormalavoilla.

Tilalla on 2 polttoainesäiliötä, joista toinen on tilavuudeltaan 3000 ja toinen 1900 litraa. Polttoainesäiliöistä suuremmassa on valuma-allas, ja pienempi on sijoitettu betonialustalle. Tilalla varastoidaan lisäksi öljytuotteita, rehunsäilöntäaineita, lannoitteita, kasvinsuojeluaineita, lääkkeitä sekä pesu- ja desinfiointiaineita.

Toiminnan laajentaminen ei merkittävästi lisää tilakeskuksen nykyisiä päästöjä. Eläinten pidosta leviää lähialueelle ajoittain toiminnalle tyypillistä hajua. Voimakkaimmin toiminnan hajut esiintyvät vuotuisten lannanlevityssesonkien yhteydessä lantaa kuormatessa sekä lietesäiliötä sekoittaessa.

Maatilan tuotantorakennukset, lietesäiliöt sekä lannan levitykseen käytettävät pellot eivät sijaitse pohjavesialueella. Navetassa on luonnollinen ilmanvaihto, ja sitä voidaan säädellä kennoikkunoilla. Lietelantaa ja kuivalantaa levitetään keväisin viikoilla 18-19, kesäisin viikoilla 26-27 ja syksyisin viikoilla 40-43. Lietelanta levitetään pintalevityksenä, jonka jälkeen se kynnetään peltoon. Kuivalanta levitetään kuivalantavaunulla, jonka jälkeen pelto muokataan. Peltolohkoilla on ympäristökorvausjärjestelmän mukaiset suojakaistat ja lannoitus.

Tilan toiminnasta ei aiheudu kohtuutonta meluhaittaa. Liikenne lisääntyy erityisesti kevättöiden ja rehunteon aikana. Maitoauto käy tilalla joka toinen päivä ja eläinkuljetusauto hakee syntyneet sonnivasikat 1-2 kertaa kuukaudessa. Kuolleet eläimet noudetaan tarvittaessa noin 1-2 kertaa kuukaudessa. Rehuauto toimittaa väkirehuja tilalle kerran kuukaudessa. Jäteauto hakee sekajätteet kerran kuukaudessa, ja muut jätteet haetaan tilauksesta. Tilan sisäistä traktoriliikennettä on noin 1-2 tuntia päivässä. Liikennemäärät kasvavat keväisin, kesäisin ja syksyisin rehunteon yhteydessä sekä lietteen ajon aikana.

Tilalla on sähkökatkojen varalta traktorikäyttöinen varavoimajärjestelmä. Tuotantorakennuksissa on alkusammuttimet. Alkusammuttimien toimintavarmuus

Vs.ympäristösihteeri

10.08.2023

§ 4/2023

tarkistetaan säännöllisesti. Polttoainesäiliöt tarkastetaan viikoittain silmämääräisesti. Mahdollisen öljyvahingon varalta on imeytysturvetta. Tilalla toimitaan ympäristökorvausehtojen mukaisesti. Vierailijat käyttävät tuotantorakennuksissa suojavaatteita ja saappaita mahdollisten eläintautien leviämisen välttämiseksi. Päivittäisten maatalous- ja eläintenhoitotöiden aikana seurataan koneiden, tuotantorakennusten, lantavarastoiden kuntoa ja toimivuutta.

ILMOITUKSEN KÄSITTELY KUULEMINEN

Ilmoituksen vireilläolosta on kuulutettu 11.05.-12.06.2023 välisenä aikana Nivalan kaupungin kotisivuilla, jossa ilmoitusasiakirjat liitteineen ovat olleet nähtävillä kuulutuksen ajan.

Tilakeskuksen lähinaapureille ja vaikutusalueen (600 m) kiinteistönomistajille on lähetetty kuulemiskirjeet ja varattu näin muistutusmahdollisuus ympäristönsuojelulain mukaisesti. Kuulemiskirjeet on lähetetty 12.05.2023. Kuulemisaikana hakemuksesta ei jätetty muistutuksia eikä mielipiteitä.

LAUSUNNOT

Ilmoituksesta on pyydetty lausunnot ympäristönsuojelulain 42 § mukaisesti. Hakemuksesta pyydettiin lausunto Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta ja Ylivieskan kaupungin ympäristöterveydenhuollolta.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on todennut 22.05.2023 puhelimitse, ettei sillä ole hakemuksesta lausuttavaa.

Ylivieskan kaupungin terveysturvonta on lausunut 1.6.2023 seuraavaa:

*Terveyshaittojen estäminen
Kotieläintilat voivat vaikuttaa ihmisten elinympäristöön eri tavoin. Terveysturvontalain (763/1994) 2 § mukaan, **Elinympäristöön vaikuttava toiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että väestön ja yksilön terveyttä ylläpidetään ja edistetään. Elinympäristöön vaikuttavan toiminnan harjoittajan on tunnistettava toimintansa terveyshaittaa aiheuttavat riskit ja seurattava niiden vaikuttavia tekijöitä (omavalvonta). Toimintaa on harjoitettava siten, että terveyshaittojen syntyminen mahdollisuuksien mukaan estyy.***

Toimijan tulee huomioida naapureiden sijainti tilaan sekä toimintoihin nähden ja järjestää toiminta siten, että naapureille ei aiheudu toiminnasta terveyshaittaa tai kohtuutonta raskautta. Terveysturvontalain (763/1994) 27 §:n mukaisesti *"Milloin*

asunnossa tai muussa oleskelutilassa esiintyy melua, tärinää, hajua, valoa, mikrobeja, pölyä, savua, liiallista lämpöä tai kylmyyttä taikka kosteutta, säteilyä tai muuta niihin verrattavaa siten, että siitä voi aiheutua terveyshaittaa asunnossa tai muussa tilassa oleskelevälle, kunnan terveydensuojeluviranomainen voi velvoittaa sen, jonka menettely tai toimenpide on syynä tällaiseen epäkohtaan, ryhtymään toimenpiteisiin terveyshaitan poistamiseksi tai rajoittamiseksi.”

Eläinsuojan ja sen ympäristön yleisestä siisteydestä on huolehdittava riittävästi tuhoeläin-, karpäs- ja hajuhaittojen ehkäisemiseksi. Toiminnoissa on hyvä hyödyntää nykyaikaista tekniikkaa niin, että mahdolliset haju-, pöly- ja meluhaitat voidaan minimoida. Tuhoeläinten pääsy eläintiloihin tulee pyrkiä estämään esim. verkottamalla avonaiset ikkunat.

Eläinsuojan toiminnassa muodostuvien jätteiden varastointi, käsittely ja hyödyntäminen sekä jätevesien johtaminen ja käsittely tulee järjestää siten, ettei niistä aiheudu terveyshaittaa. Jätehuollon järjestämisessä tulee noudattaa voimassa olevia jätehuoltomääräyksiä.

Ilmoituslomakkeen mukaan raadot säilytetään tilalla ennen niiden noutoa betonilaatalla pressulla peitettynä. Raatojen säilyttämiseen käytettävä alusta tulee olla mahdollista desinfioida. Raadot tulee peittää niin tiiviisti, että haittaeläimet eivät pääse niihin käsiksi. Raatojen säilytyspaikan tulee olla sellainen, että raatonkeräily on mahdollista suorittaa hygieenisesti eikä raatoauton ajoreitti risteä puhtaan liikenteen reittien kanssa.

Tautisuojaus ja puhtaanapito

Eläinten terveys ja hyvinvointi ovat vuorovaikutuksessa ihmisten terveyden kanssa. Toimintaan liittyvät eläinterveysriskit on suositeltavaa ottaa huomioon mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Eläinterveyssäännösten ((EU) 2016/429) mukaan toimijoiden on vastuullaan olevien eläinten ja tuotteiden osalta vastattava tautien leviämisen riskin minimoinnista sekä toteutettava asianmukaiset bioturvaamistoimenpiteet, ottaen huomioon maantieteellinen sijainti ja ilmasto-olot, paikalliset olosuhteet ja käytännöt, ja toteutettava tarvittaessa bioturvaamistoimenpiteitä luonnonvaraisia eläimiä varten.

Hyvällä kulkureittien suunnittelulla voidaan vaikuttaa tilan sekä sisäiseen että ulkoiseen tautisuojaukseen. Rehujen, lannankuljetusten, henkilö- ja eläinliikenteen ja työkoneiden reitit tulee suunnitella niin, että likaiset ja puhtaat reitit eivät

risteäisi. Maatilan liikennejärjestelyt kuten rehujen ja lannan kuljetusreitit eivät käy ilmi lausuntomateriaalista.

Liete- ja kuivalannan varastointi, kuljetus ja levittäminen tulee järjestää siten, ettei niistä aiheudu terveyshaittaa tai kohtuutonta haittaa ympäristölle. Lannan kuormaus- ja purkualueiden sekä kuljetusreittien tulee kantaa työkoneiden paino kaikissa olosuhteissa. Lantavarastojen tyhjennys, kuormaus ja lannan kuljetus tulee hoitaa tiiviillä kalustolla ja siten, ettei lantaa joudu kuljetusreitille. Lannan kulkeutumista yleisille tai muiden kotieläintilojen käyttämille teille ja pihuille tulee välttää lannanajon yhteydessä. Mikäli kuljetusreiteille pääsee putoamaan lantaa tai lietettä, on likaantuneet alueet puhdistettava viipymättä. Toimintaa laajennettaessa tulee huomioida ole-massa olevan lannanpoistojärjestelmän ja lantavarastojen kapasiteetti ja sen riittäminen.

Kulkureittien suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös tilalta toiselle kiertävien eläinkuljetusautojen ja raatokeräilyn mahdollisesti muodostama tautiriski. Tautiriskiä voidaan pienentää suunnittelemalla eläinten purku- ja lastausolosuhteet tarkasti. Suunnittelussa tulee myös huomioida, että eläinkuljetusajoneuvojen tai raatokeräilyauton renkaat eivät likaannu tilalla lannasta, erityisesti niinä vuodenaikoina, kun lantaa ajetaan.

Rehupihan siisteydellä, puhtaudella ja järjestyksellä on merkitystä tautisuojausten kannalta. Rehupihan pohjan tulee olla tiivis ja kantaa työkoneiden paino kaikissa olosuhteissa. Rehupihan kunto ja puhtaus ovat edellytys myös haittaeläinkontrollin onnistumiselle ja sen myötä tautisuojausten onnistumiselle.

Suunnittelussa suositellaan otettavan huomioon, että koneiden ja laitteiden pesuun ja desinfiointiin olisi tarvittaessa asianmukainen pesupaikka, mikäli sellaista ei vielä ole. Pesupaikan pohjan tulee olla kantava sekä tiivis ja pesuvedet tulee voida johtaa viemäriin. Pesupaikan tulee olla sijainniltaan käytännöllinen ja suunniteltu siten, etteivät mahdolliset taudinaiheuttajat pääse leviämään ympäristöön.

Varautuminen

Talousvesi eläinsuojaan tulee kunnallisesta vesijohtoverkostosta. Suosittelemme kiinnittämään huomiota siihen, että tilan vesihuolto on mahdollista järjestää sähkökatkojen aikana. Talousveden osalta on syytä huomioida varautuminen häiriötilanteisiin esimerkiksi talousveden saastumisen tai sähkökatkosten ajaksi. Tilalla on sähkökatkojen varalta traktorikäyttöinen varavoimajärjestelmä, joka on tärkeä osa varautumista. Lisäksi tilalle suositellaan

hankkimaan varavesisäiliö pumppuineen, jotta tilan toiminta voidaan varmistaa myös häiriötilanteissa.

MUISTUTUKSET JA MIELIPITEET

TOIMINNANHARJOITTAJAN VASTINE ANNETTUIHIN LAUSUNTOIHIN JA MUISTUTUKSIIN

Toiminnanharjoittaja on todennut 8.6. terveystarkkailun lausuntoon, että puhdas ja likainen kulkureitti ovat pihapiirissä erillään toisistaan. Muilta osin toiminnanharjoittajalla ei ollut lausuntoon vastattavaa.

Päätös

Nivalan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen hyväksyy tällä päätöksellään Marko Vähäsöytingin ja Marjo Vitakosken ympäristönsuojelulain 115 a §:n mukaisen ilmoituksen eläinsuojatoiminnasta kiinteistöllä Ahola 535-408-40-13.

Tässä päätöksessä on annettu määräykset mm. myönteisen ilmoituspäätöksen edellytysten varmistamiseksi ja valvonnan kannalta ja niitä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta (YSA 15 a §). Toiminnassa on noudatettava muun lainsäädännön ohella valtioneuvoston asetusta ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (VNa 138/2019) ja valtioneuvoston asetusta eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (VNa 1250/2014).

Ilmoituksessa ja sen liitteissä ilmoitetut toiminnanharjoittajaa sitovat tiedot ovat osa tätä ilmoituspäätöstä (YSA 15 a §). Toimintaa on harjoitettava siten kuin ilmoituksessa on esitetty, tässä päätöksessä annettuja määräyksiä noudattaen. Ilmoituksen tekijän on tehtävä uusi ilmoitus, jos annetuissa tiedoissa tai päätöksen ehdoissa tapahtuu olennainen muutos.

MÄÄRÄYKSET

1. Tilalla voidaan pitää enintään 54 lypsylehmää, 14 hiehoa (12-24 kk), 10 vasikkaa (6-12 kk) ja 15 nuorempaa vasikkaa (alle 6 kk) (yhteensä 698,7 eläinyksikköä). Eläinmäärää ja ikäjakaumaa voidaan tilojen sallimissa puitteissa muuttaa edellyttäen, että lannantuotanto tai muut ympäristövaikutukset eivät keskimäärin ylitä edellä mainitun eläinyksikkömäärän lannantuotantoa ja ympäristövaikutuksia.

2. Tilalla tulee olla käytössä lannanvarastointitilaa 12 kuukauden aikana kertyvälle lannalle. Kun huomioidaan kertyvä lietelanta ja virtsa, tilalla tulee olla käytettävissä

Vs.ympäristösihteeri

10.08.2023

§ 4/2023

lietesäiliötilavuutta yhteensä vähintään 1485 m³. Lantaa voidaan myös luovuttaa sellaiselle hyödyntäjälle, jolla on ympäristöluvan tai ilmoituspäätöksen nojalla mahdollisuus lannan vastaanottoon, tai luovuttaa toiselle tilalle varastoitavaksi valtioneuvoston asetuksen 1250/2014 eli ns. nitraattiasetuksen mukaisesti. Lietesäiliöiden etäisyys lähimpään valtaojaan on oltava vähintään 25 metriä.

3. Eläinsuojien pohjarakenteiden ja lantavarastointitilojen tulee olla vesitiiviitä. Rakenteiden ja laitteiden tulee olla sellaiset, ettei lantaa ja muita muodostuvia nesteitä pääse valumaan pinta- ja pohjaveteen tai muualle ympäristöön käsittelyn, siirron tai varastoinnin aikana. Liete- ja virtsasäiliöt tulee täyttää nestepinnan alapuolelta. Lannan kuormaaminen on tehtävä tiivispohjaisella alustalla, joka kestää koneiden painon ja liikkumisen ja jolta voidaan tarvittaessa kerätä karissut tai valunut lanta pois. Lantavarastot on tyhjennettävä vähintään kerran vuodessa ja tyhjennyksen yhteydessä on tarkastettava varastojen kunto. Havaitut puutteet on korjattava välittömästi. Jos vuotoja tai likaantumista sattuu, alue on siistittävä. Liete- ja virtsasäiliöt on aidattava.

4. Lanta on hyödynnettävä suunnitelmallisesti. Lannan peltolevitystä varten tulee ilmoituksen mukaiselle eläinmäärälle olla peltopinta-alaa vähintään 49,12 ha. Lannan peltolevityksessä tulee noudattaa valtioneuvoston asetusta eräiden maa- ja metsätaloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014). Asetuksella on säädetty mm. lannan levittämisen kieltoajasta, lannoitettavan pellon muokkauksesta ja suojaetäisyyksistä. Lannan levitys ja kuljetus sekä muu toiminta tulee järjestää siten, ettei se aiheuta kohtuutonta haittaa alueen asukkaille. Kuljetuksen yhteydessä on pidettävä huolta, että lannan kuljetukseen käytettävät väylät pysyvät siisteinä ja kuljetusta tulee pyrkiä välttämään yöaikaan.

5. Kemikaalien, rehujen ja jätteiden (lanta ja pilaantunut rehu mukaan lukien) varastoinnista ja käsittelystä ei saa aiheutua terveyshaittaa, epäsiisteyttä, roskaantumista, kohtuutonta hajuhaittaa tai maaperän, pohja- tai pintavesien pilaantumisvaaraa eikä muutakaan haittaa ympäristölle. Kemikaalit ja vaaralliset jätteet on käsiteltävä ja varastoitava katetussa ja tiivispohjaisessa varastossa, josta mahdolliset vuodot voidaan kerätä talteen. Kuolleet eläimet on varastoitava ennen poiskuljetusta tiivispohjaisella alustalla siten, että varastoinnista ei aiheudu haittaa ympäristöön eikä karpäs- tai hajuhaittaa. Jos kuolleita eläimiä varastoidaan vähintään kolme (3) vuorokautta, tulee varastointiin käytetyn tilan olla jäähdytetty tai sen lämpötilan on muutoin oltava riittävän matala, jotta raadot säilyvät pilaantumattomina.

6. Toimintaa on harjoitettava siten, että jätettä muodostuu mahdollisimman vähän. Vaarallisia jätteitä ei saa sekoittaa keskenään tai niihin ei saa sekoittaa muuta jätettä tai ainetta siten, että siitä voi aiheutua haittaa terveydelle, ympäristölle tai jätehuollon järjestämiselle. Vaaralliset jätteet on toimitettava luvalliselle vastaanottajalle vähintään kerran vuodessa. Hyötykäyttöön kelpaavat jätteet, mukaan lukien muovijätteet, on lajiteltava ja toimitettava niille tarkoitettuihin keräyspaikkoihin. Jätteiden välivarastointi kiinteistöllä on järjestettävä siten, että jätejakeet ovat suljetuissa tiloissa tai astioissa suojassa sääolosuhteilta ja eläimiltä. Hyötykäyttöön kelpaamaton jäte on toimitettava jätekeskukselle, jolla on asianmukainen lupa jätteen käsittelyyn. Jätteiden polttaminen on kielletty. Jätteiden käsittelyssä ja hyödyntämisessä on noudatettava voimassa olevia Jokilaaksojen jätelautakunnan jätehuoltomääräyksiä.

7. Polttoainesäiliöiden tulee olla tyyppihyväksytyjä polttoaineen varastointiin. Säiliöiden tulee olla tiiviitä kaksoisvaipallisia säiliöitä tai ne tulee sijoittaa valuma-altaaseen, jonka tilavuuden tulee olla vähintään altaaseen sijoitetun suurimman säiliön nestetilavuus. Säiliöiden tulee olla varustettuna laponestolla, tyyppikilvellä, lukituksella sekä ylitäytönestimillä. Polttoainesäiliöt tulee olla sijoitettuna tiivispohjaiselle alustalle. Polttoainesäiliöiden kunto on tarkastettava riittävän usein ja tarvittaessa säiliöt on huollettava. Koneiden tankkauspaikka tulee tiivistää siten, että mahdolliset tankkauksen yhteydessä syntyvät roiskeet on mahdollista kerätä talteen ja maaperän ja pohjaveden pilaantuminen estetään. Säiliöiden läheisyydessä on oltava riittävästi imeytysainetta polttoainevuotojen varalle. Vahinkotilanteen sattuessa maahan päässyt öljy on kerättävä välittömästi talteen. Polttoaineiden ja kemikaalien varasto- ja käyttöalueiden rakenteet tulee ylläpitää lukollisena, katettuna ja tiiviinä.

8. Ilmoittajan on oltava riittävästi selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista ja toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehitymisestä ja varauduttava tilan oloihin soveltuvan tekniikan käyttöönottoon, mikäli se vähentää toiminnasta ympäristöön kohdistuvan kuormituksen määrää ja vähentää ympäristön pilaantumisen vaaraa ja on kohtuullisin kustannuksin toteutettavissa. Ilmoituksenvaraisen toiminnan muutosta voidaan vaatia, mikäli käytössä olevaa tekniikkaa parantamalla ympäristöön aiheutuvaa kuormitusta voidaan vähentää niin, ettei siitä aiheudu kohtuuttomia kustannuksia.

9. Eläinsuojien sekä lanta- ja virtsavarastojen rakenteiden

tarkkailusta, huolloista ja korjauksista on pidettävä kirjaa, johon merkitään tarkastuksen ajankohdat, tehdyt havainnot ja tehdyt huoltotoimet. Toiminnanharjoittajan on ylläpidettävä vuosittain seurantatietoja eläinsuojan toiminnasta ainakin seuraavista:

- eläinten määrä;
- toiminnassa muodostuva lannan määrä eläinlajeittain ja lantatyypeittäin (m³/vuosi);
- lannan toimituspaikat tai vastaanottajat ja lannan toimittamisen ajankohdat eläinlajeittain ja lantatyypeittäin;
- käytettävissä oleva peltoala (ha), uudet ja muuttuneet peltoalat ja sopimukset;
- ympäristöluvanvaraiseen laitokseen toimitettujen ja haudattujen kuolleiden eläinten määrä (kpl/vuosi tai t/vuosi) ja toimituksen ajankohdat;
- tiedot toiminnassa syntyneistä jätteistä (jätelaji, määrä ja toimituspaikka);
- Tiedot polttoainesäiliöiden ja kylmähuollon tarkastuksista;
- Tiedot toiminnassa havaituista häiriötilanteista.

Jätekirjanpito tulee säilyttää kuusi vuotta ja muu kirjanpito viisi vuotta. Kirjanpito on pyydettäessä esitettävä valvontaviranomaiselle. Toimintaa koskeva vuosiyhteenveto on esitettävä valvontaviranomaiselle seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä, valvontaviranomaisen määräämällä tavalla.

10. Toiminnan laajentuessa tai muuttuessa oleellisesti on siitä ilmoitettava Nivalan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle hyvissä ajoin ennen muutoksen tapahtumista. Olennainen muutos voi olla esimerkiksi toiminnanharjoittajan vaihtuminen, eläinten määrässä tapahtuva muutos tai ympäristön pilaantumisriskiin vaikuttava muutos. Mikäli toiminta muuttuu tai laajenee, on toiminnalle tarvittaessa tehtävä uusi ilmoitus.

11. Toiminnanharjoittajan tulee varautua riittävästi häiriötilanteisiin, jotka voivat aiheuttaa päästöjä ympäristöön. Häiriö- tai poikkeustilanteissa, joissa voi aiheutua merkittävää ympäristöhaittaa tai päästöjä maaperään, veteen tai ilmaan, on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin vahinkojen estämiseksi. Häiriötilanteista on ilmoitettava viipymättä Nivalan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Öljy- ja kemikaalivahingoista tulee aina ilmoittaa välittömästi myös pelastusviranomaiselle.

12. Toiminnan pysyvistä tai pitkäaikaisista lopettamisesta on hyvissä ajoin ilmoitettava Nivalan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Toiminnan lopettamisen yhteydessä on ympäristö siistittävä viipymättä ja toiminnasta jääneet jätteet toimitettava hyväksyttävään vastaanottoon.

Tarvittaessa myös maaperän pilaantuneisuus on tutkittava. Toiminnan loppumisen yhteydessä toiminnanharjoittajan on sovittava lopputarkastuksen pitämisestä Nivalan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen kanssa.

RATKAISUN PERUSTELUT

Kun toimintaa harjoitetaan ilmoituksessa ja sen liitteissä sekä tässä päätöksessä esitetyllä tavalla ja noudatetaan päätöksen määräyksiä, toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset. Toiminnasta ei aiheudu terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapuruussuhteista annetussa laissa (26/1920) tarkoitettua kohtuutonta rasiutusta, kun otetaan huomioon toiminnan laatu, sijoituspaikka ja tämän päätöksen määräykset. Edellytykset ilmoituksen hyväksymiselle ovat olemassa. Valtioneuvoston asetuksen ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019) liitteen 1 etäisyystaulukoiden mukaisesti nautojen eläinsuojien ja lannanvarastointitilojen osalta lietelantala, jossa on katteena luonnollinen kuorettuma, etäisyysvaatimus häiriintyviin kohteisiin on 150 metriä eläinyksikkömäärän ollessa 698,7. Kyseiset asetuksen 138/2019 liitteen 1 etäisyystaulukot on laadittu hajun perusteella. Päätöksessä on huomioitu vesienhoitosuunnitelma ja toiminnan vaikutukset vesienhoidon kannalta. Huolehtimalla lannan huolellisesta käsittelystä, lantaloiden vesitiiviydestä ja asianmukaisesta kunnosta voidaan estää haitallisten huuhtoutumien pääsy ympäristöön ja ojien kautta vesistöihin. Noudattamalla ns. eläinsuoja-asetusta (138/2019) ja nitraattiasetusta (1250/2014) sekä tässä päätöksessä annettuja lannanlevitykseen liittyviä määräyksiä, voidaan välttää merkittävät haitat vesistöille ja muulle ympäristölle. Toiminta sijoittuu alueelle, missä ei ole yleiskaavaa eikä asemakaavaa. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan kaavamerkintöjä ei ole pidettävä esteenä ilmoituksessa tarkoitetun kaltaiselle eläinsuojatoiminnan laajentamiselle, kuten ei myöskään maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden rajauksia. Valtioneuvoston 18.11.2021 päättämän Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden (VAMA 2021) kohteisiin sisältyvien Kalajokilaakson viljelysmaisemien (kohde 128) kohdekuvaus ei ole esteenä myönteiselle ilmoituspäätökselle asetuksen 138/2019 vaatimusten täytyessä. Kohteen rajaus on varsin laaja myös tässä päätöksessä tarkoitetun eläinsuojatoiminnan ympäristössä. Kalajokilaakson arvokkaalle maisema-alueelle

on sijoitettu useita eläinsuojia myös Pohjois-Suomen aluehallintoviraston ratkaisuille.

MÄÄRÄYSTEN YKSILÖIDYT PERUSTELUT

Määräys 1: Ilmoitus on hyväksytty eläinsuojan enimmäispaikkaluvun mukaisesti. Eläinten ikäjakaumakohtaiset määrät saattavat vaihdella kulloisenkin tuotantotilanteen mukaisesti sekä eläinaineksen uusimisen yhteydessä. Toimintaa tulee harjoittaa päätöksen perusteena olevien eläinten yhteenlasketun eläinyksikkömäärän puitteissa siten, että tuotanto tai muut ympäristövaikutukset eivät ylitä yllä mainitun eläinyksikkömäärän lannantuotantoa tai muita ympäristövaikutuksia. (YSL 52 §; YSA 15 a §.)

Määräys 2: Lannan varastointitilavuuksien tulee vastata 12 kuukauden laskennallista varastointitilavuutta. Tilan toimintaan varatut lantavarastot riittävät ilmoitetulle eläinmäärälle. Riittävällä varastointitilavuudella estetään lannan ja virtsan joutuminen käsittelemättömänä ympäristöön. Lietesäiliöiden sijoittamisessa tulee huomioida vähimmäisetäisyys valtaajaan nitraattiasetuksen mukaisesti. (YSL 7-8, 16-17, 52 §; YSA 15 a §; VNa 1250/2014 4-5 §.)

Määräys 3 on annettu maaperän sekä pinta- ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi ja hajuhaittojen vähentämiseksi. (YSL 7-8, 16-17, 52, 58 §; YSA 15 a §; NaapL 17-18 §; VNa 138/2019 4 §; VNa 1250/2014 5 §.)

Määräys 4: Eläinmäärään perustuva lannan levitysalan tarve lasketaan valtioneuvoston asetuksen 128/2019 liitteen 2 mukaisesti. Ilmoittajan käytettävissä oleva peltopinta-ala riittää lannan levitykseen ilmoituksen mukaiselle eläinmäärälle. (NaapL 17-18 §; YSA 15 a §; VNa 138/2019 5 §; VNa 1250/2014.)

Määräyksellä 5 estetään maaperän sekä pinta- ja pohjavesien pilaantumista. Kemikaalien varastoinnissa ja käytössä tulee ottaa huomioon valmisteiden käyttöturvallisuusohjeet. Eläinjätteiden varastoinnista ei saa aiheutua maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa eikä terveyshaittaa. (YSL 6-8, 16-17, 20, 49, 52, 58 §; Jätel 12-13 §; NaapL 17 §; VNa 138/2019 7-8 §; VNa 1250/2014 7 §; Jokilaaksojen jätelautakunnan jätehuoltomääräykset.)

Määräys 6: Tilan jätehuolto on hoidettava jätelain ja Jokilaaksojen jätelautakunnan voimassa olevien jätehuoltomääräysten mukaisesti. Jätteen muodostumisen ehkäiseminen on jätelain keskeinen tavoite, minkä takia jätteet

on hyödynnettävä mahdollisuuksien mukaan. Jätteen haltijaa koskevat yleiset velvollisuudet noudattaa jätelain etusijajärjestystä, selvilläolovelvollisuutta sekä jätehuollon huolehtimisvelvollisuuksia. Jätteet on pakattava ja merkittävä siten, että niille voidaan järjestää asianmukainen käsittely. Asianmukaisella jätehuollolla ehkäistään jätteistä aiheutuvaa roskaantumista, ympäristön pilaantumista ja terveyshaittaa. (YSL 52, 58 §; JäteL 8, 12-13, 15-17, 72 §; VNa 978/2021; Jokilaaksojen jätelautakunnan jätehuoltomääräykset.)

Määräys 7: Polttoaineiden ja kemikaalien varastointia koskeva määräys on annettu maaperän sekä pinta- ja pohjavesien pilaantumisen estämiseksi (YSL 15-17, 19, 52 §; YSA 15 a §).

Määräys 8: Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä aiheuttamiensa haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista sekä seurattava ja hyödynnettävä toimialan parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisen kautta voi tulla mahdollisuuksia vähentää päästöjä olennaisesti ilman kohtuuttomia kustannuksia. (YSL 6, 8.)

Määräys 9: Kirjanpitoa ja raportoitavia seurantatietoja koskeva määräys on tarpeen valvonnan ja tarkkailun toteuttamiseksi (JäteL 118-120 §; YSA 15 a §; VNa 138/2019 9 §).

Määräys 10: Olennaiset muutokset toiminnassa saattavat aiheuttaa tarvetta tarkistaa ilmoitusta tai suorittaa valvontatoimenpiteitä, joten niistä tulee ilmoittaa lupaviranomaiselle hyvissä ajoin (YSL 29, 170 §).

Määräys 11: Toiminnassa on ennalta varauduttava toimiin onnettomuuksien ja muiden poikkeuksellisten tilanteiden estämiseksi ja niiden terveydelle ja ympäristölle haitallisten seurausten rajoittamiseksi. Ilmoitusvelvollisuus häiriö- ja poikkeustilanteista on tarpeen viranomaisten tiedonsaannin varmistamiseksi, valvonnan toteuttamiseksi ja mahdollisten viranomaisohjeiden antamiseksi. Välittömiin torjuntatoimiin ryhtymisestä on annettu määräys, jotta poikkeustilanteesta aiheutuvat haitat jäisivät mahdollisimman pieniksi. (YSA 15a §; YSL 14-15, 123, 134 §.)

Määräys 12 on tarpeen tiedonkulun varmistamiseksi ja valvonnan mahdollistamiseksi (YSL 52, 94, 170, 172 §).

VASTAUS YKSILÖITYIHIN MUISTUTUKSIIN JA LAUSUNTOIHIN

Ylivieskan kaupungin ympäristöterveydenhuollon 1.6.2023 antama lausunto on otettu huomioon päätöksen määräyksissä

3, 4, 5, 6 ja 8. Annetut määräykset koskevat mm. lannan levitykseen ja kuljetukseen, kuormaamisalueen vakauteen sekä kuljetusväylien siisteyteen. Samoin määräyksissä on kiinnitetty huomiota kemikaalien varastointiin ja jätehuoltoon, kuten kuolleiden eläinten ja muovin käsittelyyn.

Ilmoitusmenettelyä ja eläinsuojien sijoittamista säädellään erityisesti valtioneuvoston asetuksessa 138/2019. Eläinsuojan sijoittuminen täyttää asetuksessa asetetut vaatimukset, etenkin kun otetaan huomioon ilmoituspäätöksessä asetetut määräykset. Toiminnan vaikutuksia ympäristöön ja naapureihin nähden on rajoitettu mm. määräyksillä 2, 3 ja 4.

ILMOITUSPÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Päätös on voimassa toistaiseksi.

ASETUKSEN JA MUIDEN SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMINEN

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla ilmoituspäätöksen määräyksiä ankarampia säännöksiä, on asetusta ilmoituspäätöksen estämättä noudatettava.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Päätös annetaan julkipanon jälkeen 17.8.2023. Tämä päätös on lainvoimainen 18.9.2023, jos päätökseen ei haeta muutosta.

Ilmoituspäätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

TOIMINNAN ALOITTAMINEN

Toiminta voidaan aloittaa tätä päätöstä noudattaen mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta (YSL 115 c ja d §).

Sovelletut säädökset

Ympäristönsuojelulaki (YSL 527/2014) 2, 6-12, 14-17, 19-20, 22-23, 29, 29 a, 39 a, 42-45, 49, 52-53, 62, 66, 70, 83-87, 94, 115 a-115 e, 123, 134, 170, 172, 174, 189-191 ja 205 §

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (YSA 713/2014) 3-4, 11-13 ja 15 a §

Valtioneuvoston asetus ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (VNa 138/2019)

Jätelaki (JäteL 646/2011) 5-6, 8, 12-13, 16-17, 24, 28-29, 72-73, 118-120 ja 122 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (VNa 978/2021) 2, 4, 7-9 ja 11-12 §

Laki eräistä naapuruussuhteista (NaapL 26/1920) 3 ja 17-18 §

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (VNa 1250/2014)

Lisäksi on huomioitu seuraavat säädökset, määräykset ja ohjeet:

Jokilaaksojen jätelautakunta, Jätehuoltomääräykset
21.06.2022.

Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohje, Ympäristöministeriön
julkaisuja 2021:17.

Paras käytettävissä oleva tekniikka kotieläintaloudessa
(Suomen ympäristö 564).

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus muiden kuin
ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien
sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveysäännöistä
(1069/2009) ja sen täytäntöönpanosta annettu komission
asetus (142/2011).

Maa- ja metsätalousministeriön asetus tuettavaa rakentamista
koskevista ympäristönsuojeluvaatimuksista (266/2019).

Pohjois-Pohjanmaa - Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-
alueet VAMA 2021, Ympäristöministeriö ja SYKE.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Ilmoituksen käsittelymaksu Nivalan kaupungin
ympäristönsuojeluviranomaisen voimassa olevan taksan
mukaisesti (Nivalan kaupunginvaltuusto 17.10.2019 § 58):

3 § Maksut

YSL 10 a luvun mukainen ilmoituspäätös

4 a1. eläinsuoja vähintään 50 ja alle 100 lypsylehmälle

1 600,00 €

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Nivalan kaupungin
asianhallintajärjestelmässä.

Päkkilä Emma

Vs.ympäristösihteeri

Jakelu

Marko Vähäsöyrinki ja Marjo Vitakoski

Vs.ympäristösihteeri

10.08.2023

§ 4/2023

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Ylivieskan kaupungin ympäristöterveydenhuolto